

Årsmelding 2020-2021 for RORG-samarbeidet

Omslag forside: Collage med forsiden på Norads evalueringsrapport «Monolog eller dialog?» fra 2017 og RORG-samarbeidets resultatrapport for Norads informasjonsstøtteordning 2017-2019.

Omslag bakside: Oppsummering av resultater av Norads informasjonsstøtteordning 2017-2019

© RORG-samarbeidet 2021

Innhold

- s. 4 Innledning
- s. 5 *Daglig leders forord - med historisk tilbakeblikk og tanker om fremtiden*
- s. 9 *Januar 2020: Norad besluttet å avvikle sitt mangeårige samarbeid med RORG-samarbeidet om utvikling av informasjonsstøtteordningen*
- s. 11 *Februar – juni 2020: Norad vurderte opprettelse av et kompetansesenter for sivilsamfunnets arbeid med bærekraftsmålene – en ny mulighet for RORG-samarbeidet?*
- s. 12 *Januar – mai 2020: Norad utlyste informasjonsstøtteordningen etter prosess med organisasjonene og høringsrunde*
- s. 13 *Mai – august 2020: RORG-samarbeidet bidro til dialog med Norad om utlysningen og krav til søknader og arrangerte kurs for organisasjonene i endringsteori og resultatrammeverk*
- s. 14 *Mai – oktober 2020: RORG-samarbeidet utviklet søknad om støtte til opplysningsarbeid 2021-2025 på nytt grunnlag*
- s. 15 *Januar 2020 – mars 2021: RORG-samarbeidets pådriverarbeid for økte bevilgninger til opplysningsarbeid 2021-2025 førte ikke frem, med nivået ble opprettholdt til tross for coronapandemien*
- s. 17 *November 2020: RORG-samarbeidets resultatrapport for Norads informasjonsstøtteordning 2017-2019 viste et vell av imponerende resultater av sivilsamfunnets opplysnings- og pådriverarbeid*
- s. 18 *Januar – februar 2021: Optimistisk start på ny avtaleperiode før Norad avslo RORG-samarbeidets søknad*
- s. 19 *Februar – mai 2021: RORG-samarbeidets Noradstøttede virksomhet ble faset ut og det ble lagt opp til videreføring av organisasjonen og dens formål uten eget sekretariat*

Innledning

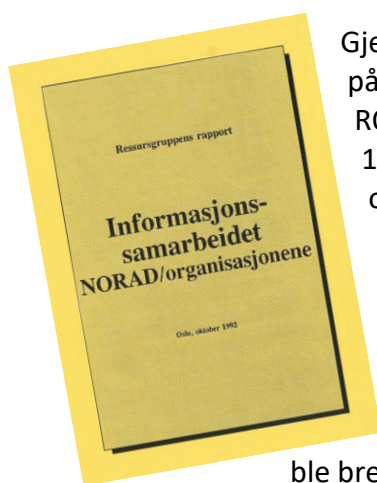
RORG-samarbeidet har ikke hatt en tradisjon for årsmeldinger, utover at medlemmene på de årlige årsmøtene har blitt forelagt de formelle årsrapportene til Norad for gjennomgang, spørsmål og diskusjon før godkjenning og oversendelse til Norad. For RORG-samarbeidet, som organisasjonsnettverk, skiller imidlertid året 2020 og tiden fram til årsmøtet i 2021 seg fra tidligere, ikke bare på grunn av koronapandemien som rammet verden i 2020:

- I januar 2020 orienterte Norad styret og sekretariatet i RORG-samarbeidet om sin beslutning, som ledd i oppfølging av Norads evaluering «Monolog eller dialog?» fra 2017, om å avvikle det mangeårige samarbeidet med RORGene, gjennom RORG-samarbeidet, om forvaltning og utvikling av informasjonsstøtteordningen.
- I mai 2020 ble informasjonsstøtteordningen utlyst av Norad for perioden 2021-2025, etter mange år med usikkerhet omkring ordningen etter regjeringsskiftet i 2013, og fra medlemsorganisasjonene og andre ble det lagt ned mye tid og innsats i arbeidet med søknader til Norad.
- I februar 2020 åpnet Norad for å etablere og finansiere «et kompetansesenter for sivilsamfunnets arbeid med bærekraftsmålene, som bygger på relevante og eksisterende miljøer som har bred legitimitet i sivilsamfunnet». Dette førte til diskusjoner om mulig samarbeid mellom RORG-samarbeidet og andre relevante miljøer, som ForUM, FN-sambandet og Global, omkring et slikt senter. Dette reiste nye utfordringer, men sommeren 2020 ble det klart at Norad likevel ikke ville følge opp ideen om et slikt senter.
- I 2020 måtte RORG-samarbeidets styre og medlemmer vurdere alternativer for videreføring av RORG-samarbeidet, herunder muligheten for å søke om støtte på lik linje med andre og i konkurranse med medlemmene, som ville innebære endring av måten RORG-samarbeidet jobbet på. På et ekstraordinært årsmøte i september ga medlemmene sin til slutning til hovedlinjene i styrets utkast til søknad. Søknaden ble ferdigstilt og oversendt Norad innen fristen 1. oktober.
- I november 2020 la RORG-samarbeidet fram en omfattende rapport om støtteordningen og organisasjonenes arbeid, som viste et vell av små, store og imponerende resultater i arbeidet for FNs bærekraftsmål i perioden 2017-2019.
- I februar 2021 fikk RORG-samarbeidet avslag fra Norad på søknad om støtte 2021-2025. Gjennom oppfølging og debatt på et medlemsmøte i mars la styret et løp for utfasing av den Norad-støttede virksomheten og avvikling av sekretariatet per 1. juni.

Denne årsmeldingen er en beretning om denne delen av RORG-samarbeidets virksomhet i 2020 og 2021, med forord av daglig leder, der han gir et historisk tilbakeblikk og deler tanker om fremtiden for RORG-samarbeidet og informasjonsstøtteordningen.

Daglig leders forord - med historisk tilbakeblikk og tanker om fremtiden

I 1991 ble RORG-samarbeidet etablert med eget sekretariat, i et samarbeid mellom Norad og de organisasjonene som den gang fikk informasjonsstøtte gjennom 4-årige rammeavtaler med Norad. I år, 30 år senere, har RORG-samarbeidet blitt tvunget til å utvikle sekretariatet og samarbeidet med Norad etter en ensidig beslutning fra Norads side. På årsmøtet 2021 skal organisasjonens medlemmer fatte vedtak som legger grunnlaget for videreføring av felles innsats for RORG-samarbeidets formål uten et eget sekretariat og uten økonomisk støtte fra Norad. I den forbindelse kan det være nyttig med et kort historisk tilbakeblikk på hva dette nettverket har bidratt til.

Gjennom politisk pådriverarbeid bidro RORG-samarbeidet på 1990-tallet til en omlegging av Norads informasjonsstøtteordning fra bistands- og u-landsinformasjon til Nord/sør-informasjon, som

ble bredt politisk forankret på Stortinget og bidro til å styrke sivilsamfunnets uavhengighet i forhold til den til enhver tid sittende regjering.

Denne omleggingen åpnet samtidig et politisk handlingsrom for sivilsamfunnet, der informasjonsstøtten kunne benyttes til opplysnings- og pådriverarbeid for en bredere miljø- og utviklingspolitisk agenda, utover bistanden, forankret i de politiske ambisjonene for omlegging til bærekraftig utvikling globalt, som hadde blitt nedfelt av FNs medlemsland på toppmøtet i Rio de Janeiro i 1992.

Formålet med informasjonsstøtten ble endret på 1990-tallet

Utdrag fra Evaluation Report 5/84, U-landsinformasjon til organisasjons-Norge, Norad 1984:

«Med utgangspunkt i dokumenter på myndighetenes side kan man sammenfattende si at formålet skal være å skape større forståelse for u-landenes situasjon og positiv oppslutning om norsk u-hjelp, det vil si det at Norge gir offentlig bistand, prinsippene for denne og støtter økende bevilgninger, samtidig som det oppmuntres til debatt om hvordan u-hjelpen drives i praksis.»

Utdrag fra ressursgruppens rapport 1992 – Informasjonssamarbeidet Norad/organisasjonene:

«Informasjonsvirksomheten og informasjonssamarbeidet må knyttes til holdningsskapende arbeid i et helhetlig Nord/Sør-perspektiv. Hovedmålsettingen er å bidra til å skape forståelse og støtte i opinionen for en norsk Nord/Sør-politikk som kan bidra til de globale endingene som er nødvendige for å skape en utvikling som er økonomisk, økologisk, sosialt og politisk bærekraftig.»

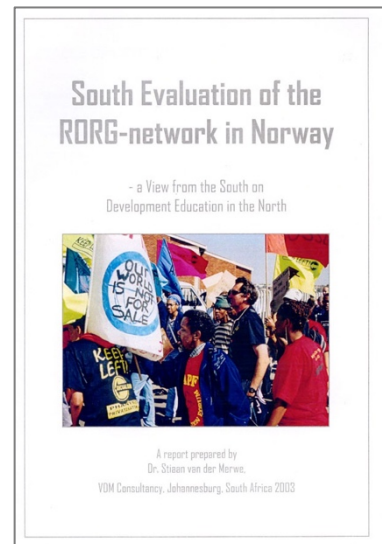
Utdrag fra NOU 1995:5 Norsk Sør-politikk for en verden i endring:

«Betydningen av informasjon og holdningsskapende arbeid ligger i erkjennelsen av de store miljø- og utviklingsproblemer verden står overfor. De sterke internasjonaliseringssprossene innenfor økonomi og handel, kommunikasjon, kultur og miljø, skaper sterkere gjensidige avhengighetsforhold. Verden har kommet oss nærmere. Vi må i dag erkjenne at nasjonalstatens muligheter for styring og kontroll ikke er tilstrekkelig og at målsettinger om global bærekraftig utvikling krever styrket internasjonalt samarbeid. Norge er en medansvarlig aktør i et globalt samfunn hvor fattigdom, skjev fordeling, miljøforurensning, og ressursforbruk utfordrer til et felles ansvar. En utvikling som skal sikre velferd og menneskeverd for alle, vil i økende grad måtte ivaretas innenfor globale demokratiske strukturer.»

For RORG-samarbeidet var det dessuten en særlig viktig sak å bringe inn kritiske perspektiver og synspunkter fra aktører i Sør, til et politikkkfelt som ofte var dominert av fokus på givervilje og giverlandenes politiske agenda. Dette ble blant annet fulgt opp gjennom en omfattende Sør-evaluering av RORG-samarbeidet i 2003, som la grunnlag for viktige felles posisjonsdokumenter for det videre opplysningsarbeidet. I de senere årene har det blitt lagt særlig vekt på å løfte fram interessekonflikter og dilemmaer i arbeidet for å fremme en mer samstemt politikk for bærekraftig utvikling.

RORG-samarbeidet har også vært en pådriver for økte bevilgninger til opplysningsarbeid. Bevilgningene til RORGene økte fra omkring 9 millioner i 1990 til 60 millioner i 2011.

Dette nivået har blitt videreført, tross motstand og forslag om kutt og avvikling fra regjeringen Solberg i de første årene etter regjeringsskiftet i 2013, og blir nå også videreført i perioden 2021-2025.

The image is a newspaper clipping from the newspaper "Kyrre Nakkim". The headline reads "Undergraver engasjement" (Undermining engagement). Below the headline, it says "Frivillige organisasjoner: Regjeringen må følge opp sine fagre løfter" (Voluntary organizations: The government must follow up on its beautiful promises). There is a small photograph of a group of people and some text columns.

Arbeiderbladets Kyrre Nakkim fulgte opp RORG-samarbeidets åpne brev til bistandsminister Kari Nordheim-Larsen. Etter å ha snakket med Bjørn Jansen (SO) og Håvard Vaggen Malvik (FIVH) i styringsgruppa for RORG-samarbeidet, samt RORG-koordinatoren - lød slik ingressen 2. september 1997 slik:

«Politikerne prater velvillig om frivillige organisasjoner i valgkampen, mens støtten gradvis er blitt rasert de siste 17 årene.»

Omleggingen av informasjonsstøtten og de økte bevilgningene har bidratt til at sivilsamfunnet kan vise til et vell av små og store resultater, slik våre resultatrapporter har vist. I tillegg til å engasjere mange og påvirke den offentlige opinion har sivilsamfunnets innsats vært med å sette politisk dagsorden og forme norsk miljø- og utviklingspolitikk, bl.a. når det gjelder forvaltningen av Oljefondet og bekjempelse av skatteparadis og skatteflukt.

Kampen for å styrke de økonomiske og politiske rammevilkårene for sivilsamfunnets innsats i miljø- og utviklingspolitikken har ikke skjedd uten *konflikt med og motstand fra* krefter i Norad, UD og på Stortinget. Samtidig ville de positive endringene som har skjedd heller ikke vært mulig uten *samarbeid og dialog* med krefter i Norad, UD og Stortinget. Det ville heller ikke vært mulig uten det fellesskapet og de felles posisjonene for felles formål som medlemsorganisasjonene utviklet innenfor RORG-samarbeidet.

RORG-samarbeidet og politiske samarbeidspartnere feirer seieren da infostøtten ble reddet i budsjettforhandlingene høsten 2015.

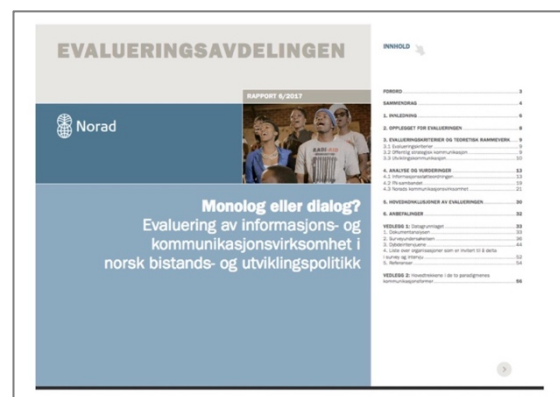
I de tre tiårene som har gått siden RORG-samarbeidet ble etablert har det skjedd store endringer i den globale konteksten. Vi står i dag midt i en prosess der makten i verden forskyves fra Nord og Vest til Sør og Øst og har det siste tiåret vært igjennom et paradigmeskifte i utviklingspolitikken, der fokuset har flyttet seg fra bistand til utvikling i fattige land i sør til omlegging til bærekraftig utvikling i rike så vel som fattige land. Bærekraftsmålene innebærer en erkjennelse av at alle land er utviklingsland og må endre politikk om målene for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030 skal nås, samtidig som den globale Covid-19 pandemien skal håndteres og bekjempes i en tid med både bekymring og håp for det fremtidige multilaterale samarbeidet.

Organisasjonenes felles innsats gjennom RORG-samarbeidet har bidratt til at norsk sivilsamfunn er relativt godt rustet til å delta konstruktivt i dette arbeidet utover i FNs handlingstiar fram mot 2030.

Gjennom de tre siste tiårene har det på godt og vondt også skjedd en betydelig profesjonalisering og byråkratisering både av Norads forvaltning og sivilsamfunnet, ikke minst gjennom forvaltningens innføring av nye krav til resultatfokus og -rapportering og en omlegging fra en tillitsbasert til en konkurransebasert støtteordning. Gjennom denne omleggingsprosessen og reformen av bistandsforvaltningen, og som ledd i oppfølgingen av Norads evaluering «Monolog eller dialog?» i 2017,

konkluderte Norad i fjor at de ikke lenger kunne eller ønsket å videreføre samarbeidet med RORG-samarbeidet. Samtidig ble RORG-samarbeidet gitt anledning til å søke om støtte på lik linje med alle andre. Norads vedtak gikk på tvers av det som hadde vært medlemmenes uttalte ønsker og var utfordrende for RORG-samarbeidets tradisjonelle rolle. Det ble likevel lagt ned et betydelig arbeid i utformingen av en søknad om støtte, som det var bred oppslutning om blant medlemmene. I februar 2021 kom imidlertid meldingen fra Norad om avslag på søknaden, som innebar at RORG-samarbeidet må avvikle sekretariatet og den Norad-støttede virksomheten innen utgangen av mai 2021.

Hvilke utfordringer dette vil innebære i arbeidet for gode politiske og økonomiske rammevilkår for sivilsamfunnets opplysnings- og pådriverarbeid (politisk handlingsrom) i tiårene som kommer gjenstår å se. På kort sikt er det i første omgang grunn til å glede seg over Norads budskap om at det årlige støttenivået fra de foregående årene, på kr. 60 millioner, blir videreført og at Norad har inngått 33 flerårige avtaler med et bredt mangfold av organisasjoner for perioden 2021-2025. Selv om det innebærer en reduksjon i antall avtaler, slik mange fryktet, så innebærer det også at de fleste av RORG-samarbeidets medlemmer vil kunne videreføre og videreutvikle sitt opplysnings- og pådriverarbeid for

bærekraftig utvikling globalt. Likevel vil det være viktig at sivilsamfunnet er på vakt mot utfordringer som vil kunne komme i årene fremover.

På lengre sikt kan det være grunn til å frykte konsekvensene av pågående endringer i det politiske landskapet, herunder en mulig varig svekkelse av KrF og deres internasjonale engasjement, som i stor grad har bidratt til å sikre et flertall for internasjonal solidaritet på Stortinget uansett regjering til høyre eller venstre gjennom mer enn 50 år. Videre kan det være grunn til å frykte at de mange interessekonflikter og politiske spenningene vi nå ser i arbeidet for gjennomføring av et nødvendig grønt skifte i Norge vil kunne svekke oppmerksomheten om andre viktige utfordringer i det internasjonale samarbeidet for bærekraftsmålene. Her vil regjeringens varslede nasjonale handlingsplan for bærekraftsmålene og Stortingets behandling og oppfølging av denne bli viktig.

I årene fremover er det også grunn til å frykte at den politiske forankringen av informasjonsstøtten på Stortinget vil forvitne, etter at regjeringen de siste årene har fjernet informasjonsstøtten som egen post i UD's budsjett. Denne forankringen har vært avgjørende for å sikre gode politiske og økonomiske rammevilkår for sivilsamfunnets opplysnings- og pådriverarbeid og gitt svært gode resultater, slik vi har vist gjennom våre resultatrapporter. Uten Stortingets engasjement og forståelse for sivilsamfunnets viktige rolle som folkeopplysere, opinionsbyggere og politikktutviklere på dette politikfeltet i vårt demokrati, vil sivilsamfunnet være mer sårbart om krefter i UD eller Norad ved neste korsvei skulle ønske å gjennomføre kutt eller omlegginger ut fra mer begrensede hensyn til den sittende regjeringens politikk eller Norads profileringsbehov.

Oslo, mai 2021

Arnfinn Nygaard
Daglig leder i RORG-samarbeidet

Norad besluttet å avvikle sitt mangeårige samarbeid med RORG-samarbeidet om utvikling av informasjonsstøtteordningen (januar 2020)

RORG-samarbeidet og informasjonsstøtten har blitt evaluert ved flere anledninger opp gjennom årene, siste gang i en evaluering iverksatt av Norads evalueringsavdeling, som ble ferdigstilt i august 2017. Blant anbefalingene fra evalueringsavdelingen til UD, som bygget på evalueringsrapporten «Monolog eller dialog?», var denne:

«RORGs berettigelse, rolle og funksjon bør vurderes i lys av en eventuell endring i administrasjonen av informasjonsstøtten.»

RORG-samarbeidet oversendte Norad flere innspill til oppfølging av evalueringen, basert på omfattende prosesser blant medlemmene, herunder en felles uttalelse høsten 2018 om «RORGs berettigelse, rolle og funksjon» (se utdrag t.h.). En gjennomgang av RORG-samarbeidet, ForUM, Global og LNU, gjennomført av Swedish Development Advisors (SDA) på oppdrag fra Norad i samme periode, fant at uttalelsen gjenspeilte deres funn.

Da SDA presenterte sin sluttrapport i januar 2019, overfor Norad og representanter fra RORG-samarbeidet, ForUM, Global og LNU, lyttet Norad, men kommenterte ikke verken RORG-samarbeidets innspill eller SDA funn og anbefalinger. De viste til en pågående forvaltningsreform av bistanden og at Norads konklusjoner vedrørende oppfølging av 2017-evalueringen om «RORGs berettigelse, rolle og funksjon» måtte avvende utfallet av forvaltningsreformen.

Utdrag fra medlemmenes felles uttalelse til Norad om «RORGs berettigelse, rolle og funksjon» høsten 2018

Vi mener at RORG-samarbeidets roller og funksjoner, i kommende avtaler med Norad, må rehabiliteres i tråd med organisasjonens berettigelse:

- ✓ RORG-samarbeidet har gjennom flere tiår ivaretatt en *rolle som pådriver* for godt opplysningsarbeid i Norge, som har vært avgjørende for ordningens legitimitet og de gode og relevante resultater ordningen kan vise til. Vi mener det fortsatt er behov for at RORG-samarbeidet ivaretar denne rollen i årene som kommer og at den vanskelig vil kunne ivaretas av andre.
- ✓ RORG-samarbeidet har gjennom flere tiår ivaretatt *en rolle som samarbeids- og dialogpartner for Norad i forvaltningen av støtteordningen*, som vi mener har vært av stor nytte både for organisasjonene og Norads forvaltning. Vi ønsker at RORG-samarbeidet fortsatt skal ivareta en slik rolle og at Norad og RORG-samarbeidet i fellesskap ser på hva som vil være mest hensiktsmessig å legge inn i en slik rolle i årene som kommer, herunder funksjoner knyttet til dialog om forvaltning, rapportering om resultater på ordningsnivå, kontakt med nye potensielle søkere o.a.
- ✓ RORG-samarbeidet har gjennom flere tiår ivaretatt *en rolle som informasjonsfaglig arena for medlemmene*, herunder bidratt til erfaringsutveksling, skolering og rådgiving knyttet til opplysningsarbeidet i organisasjonene, fagfellevurderinger, løsningsfokuserede prosesser, kurs og seminarer. Vi mener det fortsatt vil være behov for at RORG-samarbeidet ivaretar enkelte funksjoner knyttet til en slik rolle og det konkrete innholdet må avklares av medlemmene i forkant av ny søknad.
- ✓ RORG-samarbeidet har også ivaretatt *enkelte andre roller og funksjoner*, som 1) forløpende formidling av informasjon til medlemmene av relevant informasjon knyttet til politiske prosesser, forvaltning og informasjonsfaglige saker, knyttet til opplysningsarbeidet, 2) utvikling av omfattende ressursider på nett om sentrale og aktuelle nord/sør- og utviklingsspørsmål, 3) arbeidet med styrking av utdanning for bærekraftig utvikling (UBU) i norsk skole og 4) kontakt og samarbeid med internasjonale nettverk knyttet til opplysningsarbeidet (GENE og CONCORD/Bridge 47). Vi mener det fortsatt er behov for at RORG-samarbeidet ivaretar slike roller og funksjoner og vil særlig fremheve betydningen av nettsatsingen, som nå skjer i samarbeid med Global.no, som er en viktig ressurs for medlemmene, så vel som de øvrige utviklingspolitiske miljøer.

UDs beslutning om forvaltningsreformen kom i mai 2019, da det ble avklart at «Norad – Direktoratet for utviklings samarbeid vil få delegert ansvar for større deler av bistandsforvaltningen, mens Utenriksdepartementet vil få et mer rendyrket ansvar for politikkutvikling, overordnet innretting av bistanden, samt representasjon på viktige internasjonale arenaer.» Likevel var det ikke mulig for RORG-samarbeidet å få til noen reell dialog med Norad vedrørende «RORGs berettigelse, rolle og funksjon», til tross for gjentatte henvendelser, inkludert sonderinger om mulig samarbeid med FN-sambandet.

I november 2019 ble Bård Vegar Solhjell ansatt som ny Norad-direktør. Som tidligere stortingsrepresentant for SV hadde han i en årrekke vist stort engasjement for Norads informasjonsstøtteordning og senere jobbet som generalsekretær i en av våre medlemsorganisasjoner, WWF Norge. Da vi ved utgangen av 2019 fortsatt ikke hadde fått noe svar eller lyktes i å få noen dialog med Norad, ba RORG-samarbeidet i januar 2020 om et møte med Solhjell for å drøfte RORG-samarbeidets berettigelse, rolle og funksjon i forbindelse med ny utlysning av støtteordningen. Anmodning ble imidlertid avvist og vi ble bedt om ta kontakt med Avdeling for sivilt samfunn. 30. januar fikk vi omsider et møte med avdelingen. På dette møtet ble det imidlertid ikke åpnet for noen dialog, men styreleder og daglig leder ble orientert om Norads endelige beslutning, som innebar avvisning av RORG-samarbeidets ønske om et samarbeid for videreutvikling av Norads infostøtteordning (se e-post t.h.). Norad orienterte samtidig om at det ville være opp til RORG-samarbeidet om organisasjonen ønsket å søke om informasjonsstøtte i årene fremover og at en eventuell søknad fra RORG-samarbeidet ville bli vurdert på lik linje og i konkurranse med medlemmenes og andres søknader.

Utdrag fra Norads beslutning vedr. RORG-samarbeidet i oppfølging av evalueringen «Monolog eller dialog?» (i e-post fra avdelingsleder Wenche Fone 5. februar 2020):

«I møtet 30.01.2020 anerkjente Norad den rollen RORG har hatt og det viktige arbeidet RORG har utført gjennom mange år. Det ble også informert om Norads beslutning om at RORG må søke på lik linje med andre aktører i vår åpne og konkurransebasert utlysning.

Vi ser i tiden fremover ikke behov for eller vil kunne prioritere et Noradfinansiert mellomledd mellom Norad og organisasjonene på denne ordningen.

I RORGs epost til Norad (15.01.2020) og i tidligere dialog mellom RORG og Norad, har RORG skissert ulike mulige samarbeidsmodeller med FN-sambandet. Norad ønsker ikke å gi forhåndssignaler om konsepter eller aktører som kan innvilges støtte. Det er opptil RORG å vurdere om de ønsker å søke om støtte fra 2021 og om de ønsker å gå sammen med andre organisasjoner om en felles søknad.

Vi ønsker dere lykke til.»

Norads beslutning markerte slutten på nærmere tre tiår med samarbeid mellom Norad og organisasjonene om innretting, utvikling og forvaltning av informasjonsstøtteordningen, som har bidratt til en offentlig finansiering av sivilsamfunnets opplysnings- og pådriverarbeid i utviklingspolitikken som andre land i Europa har misunt oss og har gitt gode resultater. For RORG-samarbeidet reiste det et nytt spørsmål: Hva nå med RORG-samarbeidet? Kort tid etter lanserte Norad, uten forvarsel, tanken om å etablere et kompetansesenter for sivilsamfunnets arbeid med bærekraftsmålene, samtidig som RORG-samarbeidets styre og sekretariat brukte mye tid på å forsøke å bidra til en god støtteordning for medlemmene i en situasjon der Norad avviste de fleste anmodninger om dialog.

Norad vurderte opprettelse av et kompetansesenter for sivilsamfunnets arbeid med bærekraftsmålene (februar – juni 2020) – en ny mulighet for RORG-samarbeidet?

En drøy uke etter at Norad hadde orientert RORG-samarbeidet om sin beslutning om å ikke videreføre samarbeidet la de, som varslet, fram et høringsnotat om endringer av informasjonsstøtten. Her ble det samtidig orientert om at Norad vurderte å opprette et kompetansesenter for sivilsamfunnets arbeid med bærekraftsmålene (se boks nedenfor).

Norads forslag om etablering av et kompetansesenter for sivilsamfunnets arbeid med bærekraftsmålene
(utdrag fra Norads høringsnotat 7. februar 2020):

«Et bredt norsk sivilsamfunn, også utenfor bistand- og utviklingsorganisasjoner, har stor legitimitet til å arbeide for ulike bærekraftsmål opp mot norske myndigheter, media og andre med stor innflytelse. Norad ser et klart behov for et mer koordinert og styrket arbeid med bærekraftsmålene hos sivilsamfunnet. Det vurderes derfor å opprette et kompetansesenter for sivilsamfunnets arbeid med bærekraftsmålene. Dette må bygge på relevante og eksisterende miljøer som har bred legitimitet i sivilsamfunnet. Norad mener dette kan styrke det samlede arbeidet til organisasjonene. Dette ligner på en løsning som de har i flere andre land for å styrke sivilsamfunnets stemme i bærekraftsagendaen. Norad vil vurdere om dette arbeidet skal finansieres utenfor informasjonsstøtterammen.»

Tanken om et slikt senter kom overraskende på RORG-samarbeidets styre og sekretariat. Norads understreking av at senteret, om det skulle bli opprettet, «må bygge på relevante og eksisterende miljøer som har bred legitimitet i sivilsamfunnet», førte imidlertid til at spørsmålet raskt ble stilt: Kan en slikt senter åpne for en videreføring av RORG-samarbeidets formål i en annen form i samarbeid med andre «relevante og eksisterende miljøer»?

Det ble tatt initiativ til dialog med ForUM, FN-sambandet og Global om dette, saken ble drøftet på et medlemsmøte 24. februar, og det ble rettet en felles anmodning til Norad-direktør Solhjell om et møte for å drøfte forslaget om etablering av et slikt senter.

Noe møte for å drøfte forslaget ble det ikke noe av, men Solhjell svarte at «Norad vil, når endelig avgjørelse om et mulig slikt senter er fattet, ta kontakt med relevante aktører». Uten noe mer håndfast fra Norad ble det vanskelig å fortsette dialogen med ForUM, FN-sambandet og Global.

I slutten av mai ble det kjent at Norad hadde engasjert konsultantselskapet PWC for å se nærmere på forslaget. Representanter fra RORG-samarbeidet og andre ble invitert til konsultasjonsmøter og en rapport, med forslag til mandat for et senter for Agenda 2030 og bærekraftsmålene, ble oversendt Norad i juni 2020 (se forside over). Kort tid etter orienterte Norad om at de i lys av Covid 19 så det som «vanskelig å prioritere oppstart av et bærekraftsenter i 2021» og at det ikke ville bli satt av midler til dette.

Norad utlyste informasjonsstøtteordningen etter prosess med organisasjonene og høringsrunde (januar – mai 2020)

Norads informasjonsstøtteordning skulle i utgangspunktet vært utlyst i 2019 og nye flerårige avtaler inngått fra og med 2020. I januar 2019 kunngjorde imidlertid Norad at denne utlysningen ville bli utsatt og at alle som hadde avtaler ville få tilbud om å forlenge disse med ett år. Norad varslet at de ville starte en prosess med organisasjonene i forkant av utlysningen. Denne prosessen startet med et informasjonsmøte i slutten av oktober 2019. Felles innspill fra medlemsorganisasjonene til Norad ble utarbeidet av en egen arbeidsgruppe. Etter å ha mottatt innspillene utarbeidet Norad et arbeidsdokument, som ble sendt på høring 5. februar 2020 (se skjermdump fra Norads nettsider nedenfor).

The screenshot shows the Norad website interface. At the top, there is a search bar and navigation links for 'Om bistand', 'Land', 'Tema', 'Evaluering', 'Tilskudd', 'Aktuelt', 'Om Norad', and 'English'. Below the navigation, the breadcrumb trail reads 'norad.no > Aktuelt > Nyheter > Informasjonstøtten på høring'. The main heading is '- Ny strategisk innretning på informasjonsstøtten'. The subtext states: 'Bærekraftsmålene setter rammen. Avtalene skal gjelde for fem år. Og ordningen skal være konkurransebasert. Dette er forslagene til en ny innretning for informasjonsstøtten, som nå går ut på høring.'

Norads høringsnotat ble drøftet på et medlemsmøte 24. februar. I forkant av møtet ble det sendt spørsmål til Norad for ytterligere avklaringer, bl.a. knyttet til Norads oppfordring til samarbeid med «privat sektor», fortsatt reduksjon av antall avtaler og Norads oppfordring til

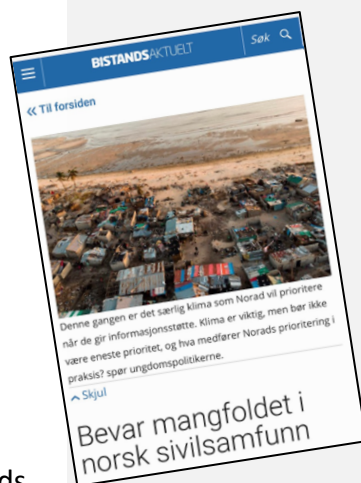
organisasjonene om å gå sammen om felles søknader. Uro blant medlemmene omkring disse og andre spørsmål knyttet til høringsnotatet spredte seg også til de politiske ungdomsorganisasjonene, som i en felles kommentar i Bistandsaktuelt tok opp ulike spørsmål knyttet til informasjonsstøtteordningen (se boks ovenfor).

Spørsmålene som ble stilt fra RORG-samarbeidet forble ubesvarte fra Norads side og ble, etter debatten på medlemsmøtet, videreført i styrets høringsinnspill til Norad.

Støtteordning ble fra Norads side utlyst 12. mai, med søknadsfrist 1. oktober, som ga organisasjonene kort frist til å utarbeide sine søknader i en situasjon der mange spørsmål knyttet til utlysningen var uavklarte.

- **Bevar mangfoldet i norsk sivilsamfunn**, var oppfordringen til Norad fra lederne i Fremskrittspartiets Ungdom, Unge Høyre, KrFU, Unge Venstre, Grønn Ungdom, Senterungdommen, AUF, Sosialistisk Ungdom og Rød Ungdom i et felles innlegg om informasjonsstøtten i Bistandsaktuelt 25. februar, som avsluttet slik:

«Norad må ta utgangspunkt i å reetablere tillit og gå i dialog med sivilsamfunnet. Støtteordningen er unik og spesiell, og mangfoldet av norske foreninger har en viktig egenverdi. Som ungdoms-partier er vi ofte uenige oss i mellom på sak og politikk. Men her er vi enige.»

RORG-samarbeidet bidro til dialog med Norad om utlysningen og krav til søknader og arrangerte kurs for organisasjonene i endringsteori og resultatrammeverk (mai – august 2020)

I mai hadde de fleste av medlemsorganisasjonene fortsatt fokus på å ferdigstille resultatrapporter og regnskaper til Norad for 2019 innen fristen 1. juni, men utover i juni begynte spørsmålene å melde seg om forhold knyttet til Norads utlysning av informasjonsstøtten og krav til søknader.

Norad opprettet en Q&A-side på egne nettsider om utlysningen og krav til søknader, men mulighet for organisasjonene til å sende inn spørsmål, som ville bli besvart fortløpende. De opplyste overfor RORG-samarbeidet at de også tok sikte på å arrangere et informasjonsmøte omkring skolestart i august.

Det ble arrangerte et medlemsmøte 18. juni, der Norads utlysning av støtteordningen ble diskutert og representanter fra medlemsorganisasjonene meldte om behov for kursing i resultatrammeverk (RRV) og endringsteori m.v. og/eller et eget medlemsmøte for utveksling av erfaringer med RRV og endringsteori. Det viste seg å være størst interesse for kursing. Sekretariatet fulgte opp dette i samarbeid med Trond Botnen, som hadde lang erfaring med å holde slike kurs, for å sikre at det ville dekke behovene til medlemsorganisasjoner som skulle søke om støtte til informasjonsarbeid. I den forbindelse ble det avgjort at kurset burde holdes etter Norads informasjonsmøte, slik at kursholder kunne basere seg på gjeldende føringer og avklaringer fra Norad.

Over sommeren tok sekretariatet kontakt med Norad om det varslede informasjonsmøtet og ble da anmodet om å samordne spørsmål fra organisasjonene i forkant av møtet. Innsendte spørsmål fra medlemmene ble deretter redigert og oversendt Norad samlet. Norads informasjonsmøte ble avholdt 31. august, noe senere enn varslet og bare en drøy måned før søknadsfristen 1. oktober. Kurs i endringsteori ble så arrangert 7. september og i RRV (indikatorer) 8. september. På grunn av Covid-19-restriksjoner ble det satt en grense på maks 20 deltakere på hvert kurs og begge kurs ble fulltegnet. En deltakeravgift ble satt for å dekke utgifter til honorar, bevertning og lokaleleie og vi fikk tilgang til rimelige lokaler gjennom avtaler med LAG og Fellesrådet for Afrika. Det ble gitt gode tilbakemeldinger fra deltakerne etter at kursene var avholdt.

Results-Based Management (RBM)

- *A strategic approach focused on defining, measuring and achieving results including a system for monitoring and reporting on progress towards key results that provides information for management decision making, learning and accountability.*
- *Shifts focus from activities to the results of activities!*

Outcome examples - Changemaker

- Hovedtemakampanjen engasjerer ungdom og bidrar til reelle politiske endringer
- Minoritetsungdom engasjeres i større grad i Changemakers arbeid og i målet om en rettferdig verden
- Ungdom engasjeres og får økt innsikt i utviklingspolitiske spørsmål gjennom nettside, blogg, sosiale medier, og trykte medier
- Et styrket internasjonalt samarbeid bidrar til økt innsikt og nye perspektiver i utviklingspolitiske spørsmål
- Samarbeid med andre relevante aktører og organisasjoner skaper synergieffekter for ungdoms engasjement for utviklingspolitiske spørsmål

Ill.: To eksempler fra powerpointpresentasjonen til Trond Botnen, som ble vist på kurs om RRV (indikatorer).

RORG-samarbeidet utviklet søknad om støtte til opplysningsarbeid 2021-2025 på nytt grunnlag (mai – oktober 2020)

På RORG-samarbeidets årsmøte 27. mai viste styret til hvordan organisasjonens rolle siden 1991/92, som RORGenes felles bindeledd og samarbeidspartner med Norad, hadde blitt gradvis svekket siden 2014, da Norad begynte å stille kritiske spørsmål ved den tradisjonelle rollen, og det videre prosessen i oppfølgingen av Norads evaluering «Monolog eller dialog?» i 2017 som endte med at melding i januar om avvikling av dette samarbeidet. Styret la på den bakgrunn fram tre alternativer for videreføring av RORG-samarbeidet for videre diskusjon på årsmøtet:

- 1) gjennom søknad til Norad om videreføring av nettsamarbeidet med Global og oppfølging av UBU i læreplanfornyelsen, samt andre tiltak som støtter opp under medlemmenes arbeid og viderefører RORG-samarbeidet som «informasjonsfaglig forum» for medlemmene,
- 2) gjennom en begrenset søknad til Norad i samarbeid med Global, som imøtekommer Norad ønske om reduksjon av antall avtaler, med fokus på videre nettsamarbeid og oppfølging av UBU i skolen og
- 3) ved å avvente signaler fra Norad med sikte på å inngå i etableringen av et kompetansesenter for sivilsamfunnets arbeid med bærekraftsmålene, der RORG-samarbeidet kan bidra med funksjoner i tråd med RORG-samarbeidets mandat/formål.

I debatten ble det bl.a pekt på at det er viktig at «RORG forblir RORG» ved en videreføring, samtidig som Norads signaler vil kunne kreve at vi må endre vår rolleforståelse. Flere tok opp behovet for å se på muligheter for økt samarbeid med bl.a. Global, ForUM og FN-sambandet og det ble pekt på at RORG-samarbeidet må være relevant både Norad og medlemsorganisasjonene. Styret og sekretariat fulgte opp arbeidet med utgangspunktet i årsmøtets vedtak:

«Årsmøtet ber styret utarbeide forslag til videreføring av RORG-samarbeidet for behandling på et ekstraordinært årsmøte innen 1. oktober. Forslaget skal ta utgangspunkt i medlemmenes synspunkter slik de framkom på årsmøtet og gjennom eventuelle oppfølgende prosesser i forkant av det ekstraordinære årsmøtet.»

Alternativ 3, om videreføring som del av et kompetansesenter, ble uaktuell da Norad, i en e-post 23. juni, orienterte om at et slikt senter ikke ville bli prioritert i 2021. Samtidig ble det fra Norad side gitt følgende signal:

«Norad vil likefullt legge stor vekt på å følge opp intensjonen om et mer koordinert arbeid med Bærekraftsmålene og SDG-agendaen, men vil følge opp dette gjennom informasjonsstøtten. Det er flott at prosessen rundt et bærekraftssenter har bidratt til å synliggjøre et enda større potensiale for å realisere SDG-agendaen blant organisasjonene og ser fram til videre arbeid med dette.»

Dette signalet ble det også tatt høyde for i den skissen til søknad som ble lagt fram på ekstraordinært årsmøte 15. september. Der ble RORG-samarbeidets rolle knyttet til koordinerende arbeid, tjenester (medieklipp, dybdeartikler m.v. i samarbeid med Global) og tiltak som skulle bidra til å styrke målgruppe- og samfunnseffekten av sivilsamfunnets arbeid med Agenda 2030 og bærekraftsmålene i tråd med ordningens formål og Norads signaler i kjølvannet av prosessen rundt etablering av et kompetansesenter for sivilsamfunnet arbeid med bærekraftsmålene. Det ekstraordinære årsmøtet sluttet seg til hovedlinjene i styrets forslag og ga styret mandat til å jobbe videre med søknaden.

Dette ble fulgt opp og søknad oversendt Norad innen fristen 1. oktober. I tillegg til bl.a. videreføring av samarbeidet med Global og gjennomføring av fremdriftsverksteder med sivilsamfunnet i arbeidet for bærekraftsmålene, omfattet søknaden samarbeid med andre om ulike tiltak, som ble omtalt i utdypende felles konseptnotater:

- Samarbeid med ulike organisasjoner om en årlig oljefondsuke i tilknytning til regjeringens årlige fondsmelding.
- Samarbeid med ulike organisasjoner om årlig tiltak rettet mot barn og unge i forbindelse med Norway Cup
- Samarbeid med FN-sambandet og ulike forskermiljøer ved Universitet i Oslo om utdanning for bærekraftig utvikling /UBU)
- Samarbeid med journalistutdanningen ved OsloMet om mediedekningen av arbeidet med bærekraftsmålene og organisasjonenes bidrag/rolle.

RORG-samarbeidets pådriverarbeid for økte bevilgninger til opplysningsarbeid 2021-2025 førte ikke frem, med nivået ble opprettholdt til tross for coronapandemien (januar 2020 – mars 2021)

Gjennom kontakt med og innspill til Stortinget har RORG-samarbeidet siden midten av 1990-tallet bidratt til økte tilskudd til opplysningsarbeid, sist gang i forbindelse med Den rødgrønne regjeringens forslag til statsbudsjett for 2011. Et flertall på Stortinget, der representantene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV gikk sammen med KrF og sikret en økning på kr. 10 millioner til opplysningsarbeidet – opp til kr. 90 millioner. Av dette gikk om lag kr. 30 millioner til FN-sambandet, som før, mens kr. 60 millioner ble fordelt til RORGene (en økning på kr. 10 millioner).

Under de første årene med Den blåblå regjeringen (regjeringen Solbergs mindretallskoalisjon med H/Frp) etter Stortingsvalget 2013 ble bevilgningen, fra regjeringens side, foreslått kuttet og avvirket. Disse forslagene ble stanset av regjeringens samarbeidspartnere KrF og V etter sterk mobilisering fra RORGene, som sikret et flertall for å videreføre tilskuddet og nivået. I den forbindelse, for å sikre nivået, ble tilskuddet til FN-sambandet tatt ut av informasjonsstøtten og flyttet over til UD, slik at det årlige tilskuddet til opplysningsarbeidet ble på kr. 60 millioner. RORG-samarbeidet har deretter, etter at V og KrF gikk inn i regjeringen Solberg, jobbet for å sikre økte tilskudd fra og med 2021, som ville legge rammen for tilskudd i ny flerårig ramme-avtaleperioden. Dette har blitt vanskeliggjort av at opplysningsstøtten har blitt fjernet som egen post i UD's budsjett. Både fra utviklingspolitisk

ledelse i UD og kontakter på Stortinget ble det i 2019 gitt positive signaler om økte bevilgninger fra og med 2021, men det var før coronapandemien rammet verden og Norge i mars 2020. Da regjeringens budsjett for 2021 ble lagt fram i oktober 2020 var det derfor med skuffelse, men ikke overraskelse, at vi leste at det ikke ble foreslått økte bevilgninger til opplysningsarbeid.

Under budsjettforhandlingene på Stortinget avdekket våre sonderinger at det ikke var mulig å samle et flertall for økte tilskudd. I RORG-samarbeidets høringsinnspill, både skriftlig og muntlig, begrenset det seg derfor til at vi anmodet Stortingets utenriks- og forsvarskomite om avgi en merknad det de forutsatte «at informasjonsstøtten videreføres på minst samme nivå som i inne-værende år og at regjeringens mål om avtalereduksjon ikke vil omfatte denne støtteordningen».

Under budsjett høringen i Stortingets utenriks- og forsvarskomite viste RORG-samarbeidets daglige leder, Arnfinn Nygaard, til at resultatene av Norads informasjonsstøtteordning hadde bidratt til at organisasjonene kunne rapportere om svært gode resultater i arbeidet for Agenda 2030 og FNs bærekraftsmål i perioden 2017-2019 og understreket at «meste års tilskudd vil for mange av disse organisasjonene være avgjørende for i hvilken grad de kan videreføre og styrke dette arbeidet fram mot 2030».

Mens Stortinget fortsatte sin budsjettbehandling la RORG-samarbeidet fram en resultatrapport for Norads informasjonsstøtteordning 2017-2019, med deltakelse fra utviklingsministeren og stortingsrepresentanter (se nedenfor), som viste gode resultater og ble godt mottatt.

Den endelige tilskuddet ble kjent da Norad i mars 2021 kunngjorde at de hadde inngått 33 nye avtaler om støtte til opplysningsarbeid og at den totale støtten over en femårsperiode ville utgjøre kr. 300 millioner. Det innebar at støttenivået på kr. 60 millioner årlig ble videreført, til tross for coronapandemien, men også at flere organisasjoner som hadde avtale med Norad ut 2020 ikke fikk ny avtale. Det gjaldt Caritas, Forut, Global, Hei Verden, Lightup Norge, Plan Norge og PWYP Norge, i tillegg RORG-samarbeidet (se egen omtale nedenfor).

RORG-samarbeidets resultatrapport for Norads informasjonsstøtteordning 2017-2019 viste et vell av imponerende resultater av sivilsamfunnets opplysnings- og pådriverarbeid (november 2020)

RORG-samarbeidet har siden 2012 laget en rekke rapporter om resultater av Norad informasjonsstøtteordning. Med utgangspunkt i organisasjonenes års- og resultatrapporter til Norad sommeren 2020 ble det utarbeidet en omfattende rapport om resultater av sivilsamfunnets arbeid for Agenda 2030 og bærekraftsmålene i perioden 2017-2019, med informasjonsstøtte fra Norad. I tillegg til en hoveddel om resultater av sivilsamfunnets innsats som pådrivere og informatører for Agenda 2030 og bærekraftsmålene generelt, og de enkelte bærekraftsmål spesielt, omfattet den en særstudie at FIVHs arbeid gjennom «kappløpet mot bunnen» i klesbransjen 2002-2020. Heller ikke i 2020 ønsket Norad å bidra til debatt om resultater, indikatorer og organisasjonenes rapportering til Norad, slik RORG-samarbeidet har forsøkt å få til i en årrekke, i tråd med Norad-godkjent avtale, men rapporten ble lansert digitalt 23. november, med deltakelse utviklingsminister Dag-Inge Ulstein (KrF) og stortingsrepresentantene Trine Skei Grande (V) og Marit Knutsdatter Strand (Sp).

Rapporten ble lagt fram av daglig leder, mens resultater på utvalgte felt ble presentert av daglig leder i ForUM, Kathrine Sundt-Henriksen (klima), daglig leder i Støttekomiteen for Vest-Sahara, Erik Hagen (CSR/folkerett i Vest-Sahara) og fagrådgiver i FIVH, Carin Leffler (arbeidet med klesbransjen 2002-2020, herunder arbeidet med en etikkinformasjonslov/MR-lov for menneskerettigheter). Rapporten ble godt mottatt av utviklingsministeren og de to stortingsrepresentantene (se utdrag av kommentarer t.h.).

- En vel anvendt promille av bistandsbudsjettet, skrev styret i RORG-samarbeidet i en kommentar i Bistandsaktuelt og utdypet det slik:

Sagt under lanseringen av RORG-samarbeidets resultatrapport for informasjonsstøtten 2017-2019:

Utviklingsminister Dag-Inge Ulstein (KrF)

«De er utrolig viktige, de bidragene dere kommer med her, for å kunne øke kunnskapen og få opp engasjementet og debatten rundt de globale miljø- og utviklingsspørsmålene i den norske befolkningen.»

Trine Skei Grande (V):

«RORG er på en måte opposisjonen til Utenriksdepartementet og sånn skal det være i et demokrati.»

Marit Knutsdatter Strand (Sp):

"Når det gjelder informasjonsstøtten så er jeg også glad for at vi nå snakker om utvikling, framfor avviking. Dette er jo en støtteordning som det har blitt harselert med og det mener jeg i seg selv understøtter behovet for støtta."

«I henhold til Stortingets føringer, som vi deler, er formålet «å bidra til å fremme demokratisk deltakelse, kritisk debatt og kunnskap om utviklingspolitiske temaer». Vår resultatrapport viser hvordan organisasjonene, gjennom nettopp politisk deltakelse, kritisk debatt og kunnskap om utviklingspolitiske temaer, har oppnådd gode resultater i arbeidet for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030, i tråd med FNs bærekraftsmål og Agenda 2030.»

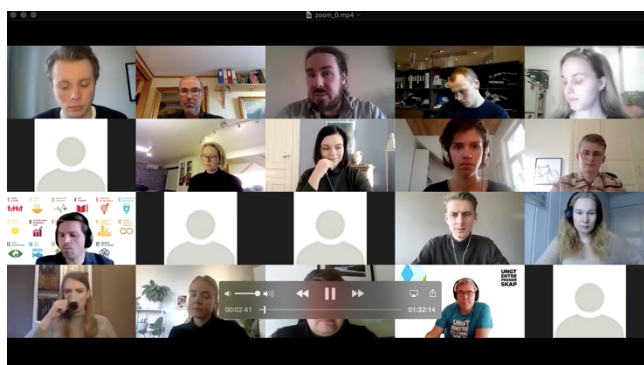
Optimistisk start på ny avtaleperiode før Norad avsto RORG-samarbeidets søknad (januar - februar 2021)

Deler av RORG-samarbeidets planlagte aktiviteter i 2020, i henhold til avtale med Norad, måtte forskyves noe og ble gjennomført i begynnelsen av 2021. Det gjaldt rapport om sivilsamfunnets «fotavtrykk» i og bruk av tradisjonelle og sosiale medier i arbeidet med bærekraftsmålene i 2019 og utviklingspolitisk debatt med ungdomspartiene. Selv om det fortsatt knyttet seg stor usikkerhet til Norads vurdering av RORG-samarbeidets søknad om støtte i 2021-2025, ble disse to tiltakene gjennomført dels som oppfølging av inngått tilleggsavtale med Norad for 2020 og dels som innledning på ny rammeavtaleperiode.

bærekraftsjournalistikk».

RORG-samarbeidet har i årrekke arrangert debatt med ungdomspartiene om aktuelle utviklingspolitiske temaer, i samarbeid med ungdomsorganisasjoner i eget nettverk. Som en slags innledning til det planlagte samarbeidet om oppfølging av utdanning for bærekraftig utvikling (UBU) i forbindelse med læreplanfornyelsen ble dette satt som tema for årets debatt, som ble arrangert digitalt i samarbeid med Spire og FN-sambandet 10 februar (t.h.). Samtlige ungdomspartier var representert i debatten og det var god deltakelse på arrangementet.

Disse to tiltakene pekte optimistisk framover mot en ny flerårig avtale med Norad, men slik gikk det dessverre ikke.

I brev datert 22. mai mottok vi avslag fra Norad på vår søknad om støtte i 2021-2025, som ble begrunnet slik:

«Søknaden hadde fokus på Agenda 2030, bærekraftsmålene og viste til planer om samarbeid med en rekke relevante forskningsinstitusjoner. Søknaden ble imidlertid vurdert å ha noen svakheter. Mens endringsteorien i prosjektet ble ansett som logisk med resultater på tre nivåer, ble den også vurdert som veldig beskrivende av tiltakene mer enn en teori for hvordan resultatene skal oppnås. Utfra en overordnet sammensetning av porteføljen ble søknaden også ansett for å være relativt lik andre søknader med hensyn til tematikk og noen av disse søknadene ble vurdert å være sterkere.»

Etter debatt på et medlemsmøte 1. mars og påfølgende styremøte ble det besluttet å ikke klage på vedtaket, da klagemuligheten i RORG-samarbeidets tilfelle ble ansett som formell, men ikke reell.

RORG-samarbeidets Norad-støttede virksomhet ble faset ut og det ble lagt opp til videreføring av organisasjonen og dens formål uten eget sekretariat (februar – mai 2021)

RORG-samarbeidet mottok avslag fra Norad på søknad om informasjonsstøtte 2021-2025 i slutten av februar, samtidig som også de øvrige søkerorganisasjonene mottok sine avslag eller tilbud om avtale. Det ble invitert til medlemsmøte 1. mars for å drøfte situasjonen, der en foreløpig kartlegging av hvem som hadde fått avslag og tilbud ble presentert, anledningen til å påklage vedtak og be om innsyn i sakens dokumenter ble diskutert og RORG-samarbeidets fremtid vurdert. Det var bred enighet om at det fortsatt var behov for samarbeid for å fremme RORG-samarbeidets formål og sikre innretting og nivå på informasjonsstøtten i fremtiden. Ulike forslag kom opp, herunder forslag om å innføre medlemskontingent som kunne sikre inntekter til fortsatt drift, så vel som forslag om at RORG-samarbeidet kunne videreføres innenfor ForUM. Det ble også opplyst at det ville kunne være mulig å bevare noe av egenkapitalen til bruk ved behov senere.

I dialog med ForUM ble det i etterkant avklart at:

- En videreføring innenfor ForUM basert på egne vedtekter for RORG-samarbeidet er ikke realistisk.
- Et forslag om at ForUM skal overta deler av RORG-samarbeidets formål, dersom RORG-samarbeidet avvikles, vil eventuelt måtte behandles på ForUMs årsmøte. Dette er ikke realistisk i inneværende år.
- Dersom RORG-samarbeidet videreføres uten eget sekretariat vil ForUM kunne bistå det nye styret i RORG-samarbeidet etter nærmere avtale, for eksempel knyttet til bruk av møtelokaler og mindre sekretariatsoppgaver.

I lys av dette, så vel som foreløpige regnskapstall og positive signaler fra Norad om muligheten til å søke om utfasingsstøtte, besluttet styret å videreføre ansettelsesforholdet til organisasjonens to ansatte ut mai og å gjennomføre en medlemsundersøkelse, der

medlemmenes ønsker knyttet til to hovedalternativer for RORG-samarbeidets fremtid ble kartlagt. Styrets anbefaling var et alternativ A, som var en videreføring av RORG-samarbeidet uten sekretariat. Det ville innebære at det på årsmøtet i 2021 måtte velges et nytt styre. Alternativ B var full avvikling/nedleggelse av RORG-samarbeidet. Det ville innebære at videre arbeid for det som er RORG-samarbeidets formål i framtiden ville måtte følges opp gjennom ForUM, dersom eventuelle forslag om dette skulle bli vedtatt i ForUM, subsidiært av de organisasjonene som måtte ønske det når behovet skulle oppstå.

22. medlemsorganisasjoner svarte på undersøkelsen. 19 svarte at de ønsket videreføring av RORG-samarbeidet uten sekretariat og 2 svarte at de ønsket full avvikling. På spørsmål om å sikre egenkapital svarte 18 medlemmer «JA», ett medlem «NEI». På spørsmål om kontingent svarte 5 medlemmer «JA», 14 «NEI». Med dette som uttrykk for medlemmenes ønsker startet styret og sekretariatet arbeidet med å lage utkast til reviderte vedtekter for RORG-samarbeidet og informerte valgkomiteens medlemmer om situasjonen, som innbar at valgkomiteen fortsatt hadde et arbeid å gjøre fram mot årsmøtet i slutten av mai.

Infostøtten: Utvalgte resultater i perioden 2017-2019

RORG-samarbeidets gjennomgang av organisasjonenes resultatrapporter til Norad for perioden 2017-2019 viser at ordningen har bidratt til gode resultater i tråd med Stortingets føringer for denne støtten. Nedenfor er noen utvalgte eksempler fra denne perioden:

Med informasjonsstøtte fra Norad bidrar sivilsamfunnet til å fremme Agenda 2030 i Norge:

- ✓ *Forum for Utvikling og Miljø (ForUM), RORG-samarbeidet og en rekke av deres medlemsorganisasjoner* har bidratt til at regjeringen har iverksatt en samstemthetsreform, med et bredt sammensatt samstemthetsforum, som vil bli forsterket med nye grep fra og med 2020.
- ✓ *ForUM og en lang rekke av deres medlemsorganisasjoner* har bidratt til at regjeringen har startet arbeidet med en nasjonal handlingsplan for bærekraftsmålene, som skal legges fram for Stortinget i 2021.
- ✓ *RORG-samarbeidet og flere av deres medlemsorganisasjoner* har bidratt til at Utdanning for bærekraftig utvikling (UBU) er innført som tverrfaglig tema i norsk skole fra og med høsten 2020.

Med informasjonsstøtte fra Norad når sivilsamfunnet ut til sentrale målgrupper:

- ✓ *ForUMs nettserie Mission Impact i 2019, et stortilt samarbeidsprosjekt med deltakelse fra en rekke medlemsorganisasjoner*, nådde bredt ut med informasjon om FNs bærekraftsmål. Serien hadde 322 865 visninger i sosiale medier, 736 delinger, 9694 likerklikk, 618 kommentarer og 27 omtaler i media og ble omtalt som en av årets viktigste nettserier av nettmagasinet 730.no
- ✓ *Utviklingsfondet* har nådd ut til over 300 000 personer med tiltaket «bønder møter bønder: klimasmarte løsninger på tvers av grensene», gjennom informasjonsspredning i tradisjonelle og sosiale medier, så vel som møter og arrangementer i alle landets 11 fylker, der over 2000 personer har deltatt i diskusjoner om hvordan klimaendringene påvirker landbruket.

Med informasjonsstøtte fra Norad oppnår sivilsamfunnet gode resultater på felles saker:

- ✓ *Framtiden i våre hender (FIVH) og en rekke andre organisasjoner, bl.a. gjennom en Koalisjon for ansvarlig næringsliv (KAN)*, har bidratt til at et forslag til lov om virksomheters åpenhet om leverandørkjeder, kunnskapsplikt og aktsomhetsvurderinger (en MR-lov for næringslivet) nå ligger på regjeringens bord og kan bli vedtatt av Stortinget i 2021. (jf. bærekraftsmål 8 og 12)
- ✓ *ForUM og en lang rekke av deres medlemsorganisasjoner* har hatt et sterkt fokus på de pågående klimaendringene og bidratt til å mobilisere barn og unge for klimasaken gjennom bl.a. omfattede klimastreiker i 2019, så vel som til at Norge i februar 2020 meldte inn forsterkede klimamål under Parisavtalen. (jf. bærekraftsmål 13)

Med informasjonsstøtte fra Norad oppnår enkeltorganisasjoner gode resultater på egne saker:

- ✓ *Støttekomiteen for Vest-Sahara* har bidratt til at norske investorer, inkludert Statens pensjonsfond utland (Oljefondet), har lagt press på oljeselskaper med tilstedeværelse i okkuperte Vest-Sahara. Dette bidro til at fire store børsregistrerte selskaper forlot Vest-Sahara i 2018 og at den folkerettsstridige oljevirksomheten i territoriet i praksis har stanset. (jf. bærekraftsmål 17)
- ✓ *Tax Justice Network (TJN) Norge* har bidratt til at Stortinget i 2019 vedtok å etablere et offentlig register for reelle rettighetshavere, som vil kunne gjøre det lettere å avdekke korrupsjon, hvitvasking og skatteunndragelse. (jf. bærekraftsmål 17).